

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/452-2

Dato
21. februar 2025

Spørsmål nr. 1111 fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund til statsråd Karianne Oldernes Tung

Jeg viser til brev av 6. februar 2025 fra Stortingets president med oversendelse av spørsmål nr. 1111 fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund.

Spørsmål

Regjeringa har hatt et uttalt mål å begrense ekstern konsulentbruk. Blant annet står det i Hurdalsplattformen at regjeringen vil; "-Kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse". Aftenposten skriver 5. februar om en avtale for kjøp av tjenester fra IKT-konsulenter har blitt sprengt med over 130 millioner kroner. Dette er helt i strid med målsettingen i Hurdalsplattformen. Hva vil statsråden foreta seg for å gjøre staten mindre avhengige av eksterne konsulenter og begrense utgiftene knyttet til dette?

Begrunnelse

Aftenposten skriver 5. februar om at budsjettet for kjøp av tjenester fra IKT-konsulenter har blitt sprengt med over 130 millioner kroner. Dette er særlig oppsiktsvekkende gitt at staten i utgangspunktet hadde en avtale der de kunne kjøpe inn konsulenter for 600 millioner kroner. Aftenposten skriver at; "bare i 2024 brukte departementene 363,8 millioner kroner på IT-konsulenter gjennom denne avtalen. Mellom 2022 og 2024 lød totalen på 729,3 millioner. Dermed ble det nesten 130 millioner mer enn de 600 millionene avtalen ga rom for." Hurdalsplattformen sier på sin side at regjeringen vil; "-Kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse". Dette er stikk i strid med målsettingen fra Hurdalsplattformen om å kutte i konsulentbruk og utvikle egen kompetanse, for her har regjeringen gjort seg helt avhengig av innkjøp av eksterne konsulenter, samtidig som staten har sprengt sitt eget budsjett med 130 millioner kroner for en avtale. Det vil derfor være nyttig å vite hva

statsråden vil foreta seg for å gjøre staten mindre avhengige av eksterne konsulenter og begrense utgiftene knyttet til dette, som er i tråd med målene fra Hurdalsplattformen.

Svar

Regjeringens mål om redusert konsulentbruk ligger fast. Derfor har vi siden 2022 gitt alle departementer og underliggende virksomheter en fellesføring om å arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse.

Effektiv bruk av konsulenter krever en avveining mellom ulike forhold. Staten skal ha en bred kompetanse, men det er ikke all spesialkompetanse det er ønskelig eller mulig for staten å ha selv. Det er kostnader forbundet med å erstatte konsulentbruken med interne ressurser og kompetanse. Og en fordel med bruk av konsulenter er at kunnskapen blir tilgjengelig for andre. Vi må derfor finne en god balanse mellom kompetansen vi har selv og kompetansen vi henter inn fra eksterne. Samtidig jobber vi for å holde konsulentbruken og de totale kostnadene så lave som overhodet mulig.

Vi har god oversikt og kontroll over konsulentutgiftene i staten. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har i sitt notat 2024:1 gjennomgått statlige virksomheters oppfølging av regjeringens fellesføring om å redusere kjøp av konsulenttenester. DFØ har kartlagt konsulentbruken i tråd med føringene i statens standard kontoplan om bokføring av konsulentutgifter på de fire kontoene 670-673.

Kartleggingen viser at regjeringen har lyktes med å snu en negativ utvikling med stadig økende konsulentutgifter, jf. tabell (tallene er i milliarder kroner).

	2019	2020	2021	2022	2023
Konsulentutgifter løpende kroner	11,01	11,83	12,84	12,99	13,04
Konsulentutgifter 2023-kroner	12,47	13,04	13,67	13,39	13,04

Målt i faste priser økte konsulentutgiftene under den forrige regjeringen fra 2019 til 2021 med 9,6 prosent. Under denne regjeringen har konsulentutgiftene blitt redusert fra 2021 til 2023 med 4,6 prosent.

Departementene ble 21. oktober 2024 varslet av Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) om at samlet forbruk av rammeavtale for konsulentbruk på IKT-området hadde oversteget maksimal økonomisk ramme på 600 mill. kroner. DSS mottok statusrapporter fra leverandøren hver 6 måned. Dette kombinert med en feilrapportering i den siste rapporten gjorde at DSS ikke oppdaget tidsnok at beløpsgrensen var nådd før avtalens utløp. DSS hadde på det tidspunktet allerede satt i gang et arbeid for å signere en ny rammeavtale innen mars 2025. Arbeidet med å inngå ny avtale ble intensivert slik at tidsperioden der det ble brukt konsulenter på den gamle avtalen ble så kort som mulig. Den nye avtalen har en tidsramme på 2 år (pluss opsjon på 1 + 1 år til). Ny avtale ble inngått 25. januar 2025 av Departementenes digitaliseringsorganisasjon (DIO), som er en nyopprettet

virksomhet med ansvar for å levere digitale tjenester til departementene, Statsministerens kontor og utenriksstasjonene.

Da overforbruket av rammeavtalen ble oppdaget, ble det satt i verk tiltak for å redusere bruken av konsulenter til et absolutt minimum. Konsulentoppgaver som var helt nødvendig for å opprettholde driften og sikkerheten på IKT-plattformene til departementene ble prioritert. Det ble også prioritert å opprettholde et minimumsnivå av aktivitet i utviklingsprosjektene slik at disse ikke stoppet opp. En stans i utviklingsprosjektene, ville forårsaket vesentlige forsinkelser som ville ført til høye merkostnader.

Det er satt i gang flere tiltak for økt kontroll og strammere styring av rammeavtalene slikt ikke skal skje igjen:

- I den nye rammeavtalen inngått av DIO stilles det krav om rapportering hver måned.
- I tillegg stilles det krav til en digital kundeportal som skal gi tilgang til informasjon og tjenester, og ha rapporteringsmuligheter som skal gi oversikt over aktive avrop på avtalen m.m.
- Mitt departement har gitt DSS i oppdrag å vurdere kontraktsoppfølgingen av fellesavtaler, og foreslå eventuelle forbedringstiltak. Dette vil departementet følge opp i den ordinære etatssyringsdialogen med virksomheten.

Med hilsen

Karianne Oldernes Tung